

Dersin Amacı

Eski Anadolu Türkçesi terimini, bu dönemin Türk dili tarihindeki yerini, dönemin sosyal, siyasi ve kültürel yapısını, Oğuz Türkçesinin yazı dili olma sürecini ve bu lehçenin genel ve özel (ses ve biçim) dil özelliklerini, o dönemde eser vermiş yazarları ve eserlerini öğretmek; dönemin en önemli eseri olan Dede Korkut Hikâyelerinin çeviri yazılı metni üzerinden dil incelemesi (ses bilgisi, biçim bilgisi) yaptırmak.

Dersin İçeriği

Eski Anadolu Türkçesi terimi, Eski Anadolu Türkçesi döneminin Türk dili tarihindeki yeri, dönemin sosyal, siyasi ve kültürel yapısı, Oğuz Türkçesinin yazı dili olma süreci, bu lehçenin genel ve özel (ses ve biçim) dil özellikleri, o dönemde eser vermiş yazar ve eserleri, Dede Korkut Hikâyelerinin çeviri yazılı metni üzerinde dil incelemesi (ses bilgisi, biçim bilgisi).

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

AKAR, Ali (2024), Oğuzların Dili, Ötüken Yayınları, İstanbul. KARATAŞ, Mustafa (2019), Her Yönüyle Türk Dili, Kimlik Yayınları, Kayseri Ek kaynak olarak şu kitaplar önerilmektedir: KORKMAZ, Zeynep (2013), Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi, TDK Yayınları, Ankara. TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1994), Eski Türkiye Türkçesi (XV. Yüzyıl-Gramer-Metin-Sözlük, Enderun Kitabevi, İstanbul. ŞAHİN, Hatice (2003), Eski Anadolu Türkçesi, Akçağ Yayınları, İstanbul. TÜRK, Vahit; DOĞAN, Şaban; ŞERİFOĞLU, Yasin (2016), Eski Anadolu Türkçesi Dersleri, Kesit yayınları, İstanbul. GÜLSEVİN, Gürer (1997), Eski Anadolu Türkçesinde Ekler, TDK Yayınları, Ankara. ERGİN, Muharrem (2021), Dede Korkut Kitabı 1-2, TDK yayınları, Ankara.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Bu derste, öğrencilerin dersin gerektirdiği kazanımları elde edebilmeleri için şu etkinlikler, çalışmalar yapılmaktadır: Dersin ve içeriğinin öneminin anlatılması, Bir sonraki hafta, üzerinde çalışılacak ve konuşulacak konunun belirtilmesi, Her hafta dersin başında öğrencilerin önceki konularla ilgili sorularına cevap verilmesi, Her hafta, sonraki konularla veya uygulamalarla ilgili ödev verilmesi, Üzerinde konuşulan konularla (kavram, olay, kişi vb.) ilgili genel ödevler verilmesi, Yapılan ödevlerle ilgili tartışma ve değerlendirme, Sınıfta öğrencilerle birlikte dönemin önemli metinlerinden seçilen örnekler üzerinde ses ve biçim çözümlemesi üzerine uygulama yapılması, Yapılan sınavlarla ilgili dönüt verilmesi, Öğrencilerle ders dışında bireysel olarak anlamadıkları veya danışmak istedikleri konularla ilgili görüşmeler yapılması, İstenmesi durumunda öğrencilere bireysel çalışmalar yaptırılması. Ayrıca bu derste kullanılan yöntemler şunlardır: 1. DÜZ ANLATIM 2. PROBLEM ÇÖZME 3. TARTIŞMA 4. GÖSTERİP-YAPTIRMA

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Bu dersin konusu olan Eski Anadolu Türkçesi dönemi ve lehçesi için şu filmler önerilmektedir:
Karagöz ve Hacivat Niçin Öldürüldü?
Dede Korkut ile ilgili film ve belgeseller
Yunus Emre belgeseli.

Ayrıca, şu kaynaklardan ara sınav ve dönem sonu sınavında sorumlu tutulacaktır:
 VİZE:UĞURLU, Mustafa, “Oğuzca ve Anadolu Merkezli Oğuz Türkçesi” FİNAL: ERGİN, Muharrem (1997), Dede Korkut Kitabı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.

Dersin Verilişi

Bu derste; Eski Anadolu Türkçesi terimi, Eski Anadolu Türkçesi döneminin Türk dili tarihindeki yeri, dönemin sosyal, siyasi ve kültürel yapısı, Oğuz Türkçesinin yazı dili olma süreci, bu lehçenin temel dil (ses ve biçim) özellikleri, o dönemde eser vermiş yazar ve eserleri ppt sunumları da kullanılarak düz anlatım ve tartışma yöntemleriyle anlatılır. Bu süre içerisinde işlenen konuyla ilgili haftalık ödevler verilir. Dede Korkut Hikâyelerinin çeviri yazılı metni üzerinde yapılan dil incelemeleri (ses bilgisi, biçim bilgisi) tahtada öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Mustafa Karataş

Program Çıktısı

1. Eski Anadolu Türkçesi teriminin anlamını ve kapsamını bilir.
2. Eski Anadolu Türkçesi Dönemi’nin Türk dili tarihindeki yerini bilir.
3. Oğuz Türkçesinin yazı dili olma sürecini, dönemin temel sosyal, siyasi ve kültürel yapısını bilir.
4. Eski Anadolu Türkçesinin genel dil özelliklerini bilir.
5. Eski Anadolu Türkçesinin temel ses, yazım ve biçim özellikleri ve, bu özelliklerin Türk dili tarihindeki gelişimini bilir.
6. Eski Anadolu Türkçesi Dönemi’nin önemli yazarlarını ve eserlerini bilir.
7. Çeviri yazılı bir Eski Anadolu Türkçesi metni üzerinde dil incelemesi yapabilir ve dönemin ses ve biçim özelliklerini gösterip açıklayabilir.

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Ara Sınav Hazırlık	1	10,00
Final Sınavı Hazırlık	1	15,00
Vize	1	2,00
Final	1	2,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	10	4,00
Bütünleme	1	2,00
Ödev	10	4,00

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

[illegible]

P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22	P.Ç. 23	P.Ç. 24
Ö.Ç. 5																							
Ö.Ç. 6	5				3																		
Ö.Ç. 7			5	5		5	5																

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türk dilinin ilk yazılı belgelerinden günümüze kadar gelen devreleri kronolojik olarak, eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 2 :** Halk edebiyatı ve kültürü ile ilgili konularda gerekli bilgi ve birikime sahip olur.
- P.Ç. 3 :** Alanıyla ilgili problemleri tespit eder.
- P.Ç. 4 :** Tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar.
- P.Ç. 5 :** Elde ettiği verilere göre sonuçları yorumlar.
- P.Ç. 6 :** Eski Türk Edebiyatının Arap harfli manzum ve mensur eserlerini okur, açıklar.
- P.Ç. 7 :** Yeni Türk dili ile ilgili dönemlere ait metinlerde; kelime tahlili, cümle tahlili ve kelime etimolojisi yapar.
- P.Ç. 8 :** Eski Türk dili ile ilgili dönemlere ait metinlerde; kelime tahlili, cümle tahlili ve kelime etimolojisi yapar.
- P.Ç. 9 :** Edebî metin çözümlemeleri yapar.
- P.Ç. 10 :** Yeni Türk Edebiyatının kapsadığı edebî dönem, metin ve edebiyatçıların özelliklerini tam olarak bilir; bu dönemlerde yazılmış yapıtları çözümler; karşılaştırmalı tartışmalar yürütür.
- P.Ç. 11 :** Alanıyla ilgili karşılaştığı problemlerin çözümünde bilgisayar teknolojilerini kullanır.
- P.Ç. 12 :** İlgi alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde eleştirel olarak iletişim kurabilir.
- P.Ç. 13 :** Bir yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili çalışmalara katılır.
- P.Ç. 15 :** Mesleki gelişmeleri izler ve bu gelişmelere katkı sağlar.
- P.Ç. 16 :** Disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 19 :** Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.
- P.Ç. 20 :** Alanıyla ilgili sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır ve bu tür etkinlikleri düzenler.
- P.Ç. 21 :** Alanıyla ilgili yaptığı çalışmaları ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşır.
- P.Ç. 22 :** Beşerî bilimlerde sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 23 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 24 :** Bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- Ö.Ç. 1 :** 1. Eski Anadolu Türkçesi teriminin anlamını ve kapsamını bilir.
- Ö.Ç. 2 :** 2. Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'nin Türk dili tarihindeki yerini bilir.
- Ö.Ç. 3 :** 3. Oğuz Türkçesinin yazı dili olma sürecini, dönemin temel sosyal, siyasi ve kültürel yapısını bilir.
- Ö.Ç. 4 :** 4. Eski Anadolu Türkçesinin genel dil özelliklerini bilir.
- Ö.Ç. 5 :** 5. Eski Anadolu Türkçesinin temel ses, yazım ve biçim özellikleri ve, bu özelliklerin Türk dili tarihi içerisindeki gelişimini bilir.
- Ö.Ç. 6 :** 6. Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'nin önemli yazarlarını ve eserlerini bilir.
- Ö.Ç. 7 :** 7. Çeviri yazılı bir Eski Anadolu Türkçesi metni üzerinde dil incelemesi yapabilir ve dönemin ses ve biçim özelliklerini gösterip açıklayabilir.

